

Examensarbete 15 hp 2012
Konstnärlig kandidatexamen
Institutionen för klassisk musik

Handledare: Peter Berlind Carlson

Sophie Bretschneider

Examensarbete

Kandidatexamen

30:e maj/17.15/stora salen

Sophie Bretschneider, viola

Kungl. Musikhögskolan
i Stockholm
Royal College of Music
Valhallavägen 105
Box 27711
SE-115 91 Stockholm
Sweden

+46 8 16 18 00 Tel
+46 8 664 14 24 Fax
info@kmh.se
www.kmh.se

Program

Sonata i F-moll för viola och piano av Johannes Brahms. Består av fyra satser: Allegro Appassionato, Andante un poco Adagio, Allegretto grazioso och Vivace. Sonaten skrevs 1894 samtidigt som sonaten i E-Dur. Originalen är för klarinett och dedikerades till klarinettisten Richard Mühlfeld. Honom träffade Brahms på en festival i Meiningen där de blev vänner. Mühlfelds klang gjorde stort intryck på Brahms så han började komponera igen efter han hade gjort ett uppehåll ett år tillbaka. Och resultatet av deras vänskap var de i klarinettvärlden oerhört viktiga sonaterna Es-dur och F-moll. De uruppfördes av Duke Georg och hans familj september 1894. Brahms' tidigare experiment att skriva en klarinettkvintett fick honom att skriva sonaterna för att han föredrog klarinettens klang före stråkarernas. Intressant är att tonarterna som Brahms skrev sonaterna i motsvarar Webers två klarinettkonserter. Brahms producerade även en transkription av sina sonater för viola (altfiol) med förändringar som passar bättre för en stråksolöstämma. Båda sonaterna skrev Brahms i sin period där han började upptäcka skönheten av klarinettens färger. Sonaterna är den sista kammarmusiken som Brahms skrev innan sin död och anses som mästerverk inom klarinettrepertoiren. Jag valde att spela just sonaten i F-moll för att den spelas inte lika mycket som Es- Dur. Den ligger inte särskild bekväm för violan men detta fick mig bara ännu mer att vilja klara den. Själva processen att lära mig allt var det mest spännande jag har gjort. Det tog mig lång tid att få alla toner och fraseringar på rätt plats men när jag väl satte ihop allt med pianostämman blev det en underbar samklang och jag fick en stödjande andrastämman som komplettering.

Reflektioner

Efter julen 2012 började jag tänka på min examenskonsert och framför allt när den skulle vara. För att bestämma detta kontaktade jag administrationen och bokade Stora salen den 16:e maj. Det gick några veckor tills jag slutligen insåg, att jag skulle kunna hinna bli klar med mitt program till det bokade datumet men det skulle också betyda stress. Enklast var det nu att bara avboka konserten och ta vara på examenstiden som administrationen automatisk bokar åt alla. Nu skulle jag ha min examination den 30:e maj istället och detta kändes mycket bättre. Långt innan hade jag bestämt att jag absolut ville spela Brahms sonat för viola i F-moll, nu var det bara att hitta ett kontrasterande verk. Jag funderade på Bach, Telemann men inget kändes passande. Till slut kom min mamma, som också spelar viola med ett förslag som jag köpte på en gång. En sonat från Händel, fyra satser och cirka 10 minuter speltid. Min pianist Erik Lanninger tyckte sonaten var något kul att spela, han hade aldrig spelat den förut och gillar sådana utmaningar. Med honom har jag spelat sedan jag började på högskolan och han brukar alltid öva in nya stycken med mig. Åter till Brahmssonaten så höll jag på med den ganska länge, men detta behövs, för att den är inte det enklaste verket att spela. Många timmar med min pianist bokades för att lära känna detta kammarmusikaliska verk. Inför konserten behövde jag inte planera något eller skriva affischer utan bara bjuda in folk. Nu hade jag iallafall gott om tid för att öva. Brahms kändes bättre och bättre och så klart bäst när jag fick spela med pianisten. Händel var ju en helt annan stil så det tog mig längre tid än väntat att känna mig bekväm med stycket. Men jag hann i tid och ungefär tre dagar innan den stora dagen kunde jag knappt vänta längre, jag ville bara upp på scenen och visa vad jag nu hade övat på i flera månader. När dagen slutligen hade kommit var allting perfekt och en mycket välkommen publik dök upp. Många före detta lärare, kompisar och kära vänner bland annat. En timme innan uppspelet hade jag scenen till mig och pianisten så att vi kunde känna på styckena. Och sedan var klockan 17.15 och jag gick upp på

scenen. Det kunde inte gått bättre just då. Jag fick en på känsla för alla olika satserna och njöt av att spela för varenda person i publiken. Efteråt fick jag blommor och till och med en flaska champagne. Efter tre år på KMH var detta tyvärr en väldigt kort presentation på allt som jag har gjort och jobbat med men ändå en lyckad sammanfattning som jag kommer minnas.

Ett stort tack går till pianisten Erik Lanninger och min lärare Henrik Frendin som har hjälpt mig under tre år och extra mycket under det senaste halvåret inför examinationen.

Att jobba mot ett mål under en lång tid kräver mycket planering och disciplin. Det är spännande att se hur man själv kan hantera olika perioder, till exempel när man inte har någon motivation eller ont om tid.

Slutresultatet fick mig att inse att jag tycker om att jobba på lång sikt för att när man sedan ser vad man har lyckats med så är detta den bästa motivationen som finns. Jag skulle dock behöva strukturera min övningsmetod mer för att nå till bättre resultat och mer säkerhet.

